

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

ІНСТИТУТ БІОМЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**КАФЕДРА МІКРОБІОЛОГІЇ, СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ
ТА ІМУНОЛОГІЇ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо проходження

ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студентами спеціальності 091 «Біологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

**Київ
2020**

Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою Університету «Україна»
Протокол № 1 від 25.09.2020 р.

Рецензент: Барна Н.В., д. філол. н., професор, директор Інституту філології та масових комунікацій Університету «Україна».

Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики студентами спеціальності 091 «Біологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. / Укладачі: Мележик О.В., Ілюк Н.А. – К.: Університет «Україна», 2020. – 32 с.

Посібник містить методичні рекомендації щодо організації, проходження та захисту педагогічної практики здобувачами освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Наведено основні вимоги та завдання практики, орієнтовний розподіл часу, правила оформлення звітної документації та захисту практики на кафедрі мікробіології, сучасних біотехнологій, та імунології для студентів спеціальності 091 «Біологія».

© Мележик О.В., Ілюк Н.А., 2020
© Університет «Україна», 2020

Зміст

Вступ	4
1. Мета та завдання педагогічної практики	6
2. Бази практики	10
3. Основні види і форми роботи	11
4. Рекомендації щодо результативного проходження педагогічної практики	14
5. Захист та оцінювання результатів практики	16
Додатки	24

Вступ

Педагогічна практика є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка проводиться для студентів денної та заочної форм навчання I курсу магістерського рівня освіти спеціальності 091 Біологія.

Практика проходить в II семестрі першого року навчання, обсяг її складає 3 кредити ЄКТС (90 годин).

Відповідно до Положення «Про проведення практики студентів Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», розробленого на підставі Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти України №351 (0351281-94) від 20.12.94 р. практика студентів Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» є важливою та невід'ємною частиною освітньо-професійної програми підготовки фахівців, основним завданням якої є практична підготовка випускників різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, зокрема й рівня «магістр».

Вона здійснюється на оснащених відповідним чином базах Університету, на підприємствах, в установах, організаціях різних галузей господарства, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі і державного управління.

Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача Університету та фахівця від бази практики.

Педагогічна практика має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь викладацької роботи та передбачає такі види діяльності магістра:

- а) навчальна робота, що передбачає виконання таких завдань:

- ознайомлення із плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри / циклової комісії чи будь-якого навчального закладу МОН України;

- відвідування занять провідних викладачів кафедри / циклової комісії;

- розробка розгорнутого плану, підготовка і проведення семінарських, практичних занять (не менше 4-х для студентів денної форми навчання і не менше 2-х для студентів заочної (дистанційної) форми навчання, якщо практика здійснюється на базі Університету «Україна»);

б) методична робота, що передбачає виконання таких завдань:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими програмами навчальних дисциплін;

- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його студентами;

- підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних занять і самостійної роботи студентів;

- вивчення й аналіз основних нормативних документів, що регламентують роботу кафедри / циклової комісії, навчально-виховного підрозділу;

- ознайомлення з робочою документацією кафедри / циклової комісії та правилами її оформлення;

в) виховна робота:

- ознайомлення із планом виховної роботи кафедри / циклової комісії;

- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;

- самостійне проведення 1-2 виховних заходів зі студентами академічної групи;

- участь у роботі засідань кафедри / циклової комісії;

Педагогічна практика є важливою складовою освітнього процесу, в ході якого відбувається безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що студенти отримують на заняттях, із практичною діяльністю студентів у ролі педагогів. Це дозволяє, з одного боку, закріпити й поглибити знання теорії, а з іншого – набути практичні вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи.

1. Мета та завдання педагогічної практики

Загальним вектором практичної підготовки є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних в Університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Метою педагогічної практики є:

- реалізація теоретичних знань із різних професійних дисциплін у різноманітних практичних формах і видах навчально-виховної роботи зі школярами та студентами;

- закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, необхідних для роботи в закладах освіти різного рівня акредитації, формування вмінь застосовувати їх в освітньому процесі під час виконання посадових обов'язків педагога;

- поглиблення і розширення теоретичних знань із дисциплін біологічного профілю, набутих під час особистого навчання, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час педагогічної практики;

- формування психолого-педагогічних та методичних умінь і навичок викладання відповідних біологічних навчальних дисциплін у системі НУШ та середньої освіти;
- набуття умінь організації основних форм навчання із застосуванням сучасних методів та методик викладання біологічних дисциплін;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування з аудиторією школярів чи студентів;
- виховання досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача, індивідуального творчого стилю викладацької діяльності, потреби в самоосвіті.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- опанування основ науково-методичної та навчально-методичної роботи, набуття навичок педагогічної майстерності, структурування і методично грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал, освоєння різноманітних освітніх технологій;
- формування вмій формулювання навчально-виховних цілей, вибору типу, виду заняття, використання різних форм організації навчальної діяльності освітньої аудиторії;
- розуміння діагностики, контролю й оцінки ефективності навчальної діяльності – ознайомлення з державним освітнім стандартом і навчальними програмами відповідних біологічних дисциплін, основами методики планування навчального процесу (планування заняття для роботи зі студентською аудиторією, планування уроку у шкільному середовищі);
- ознайомлення з посадовою інструкцією педагогічного працівника, документацією навчального процесу – проектування навчального процесу за спеціальним курсом на прикладі однієї зі спеціальних дисциплін, що реалізуються на кафедрі, – відвідування та аналіз лекцій, семінарів, лабораторних занять викладачів навчального підрозділу, відвідування уроків у школі;

- розробка навчальних занять різного виду (лекцій, семінарів, лабораторних, практичних занять тощо);
- проведення занять різного спрямування, систематичний аналіз своєї практичної діяльності та досвіду навчально-виховної роботи, ведення щоденника викладацької практики;
- напрацювання досвіду викладацької роботи, виховання у магістрів морально-етичних якостей педагогічного працівника, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
- підготовка звітної документації.

Досягнення педагогічною практикою заявленої мети передбачає формування та закріплення компетентностей, сформованих при оволодінні матеріалом освітніх компонент програми.

Загальні компетентності:

- ❖ Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ❖ Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ❖ Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ❖ Здатність розробляти та керувати проєктами.

Фахові компетентності:

- ❖ Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.
- ❖ Здатність формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів на прикладі різних рівнів організації живого з використанням математичних методів та інформаційних технологій.
- ❖ Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.

- ❖ Здатність аналізувати й узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.
- ❖ Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.
- ❖ Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації.
- ❖ Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.
- ❖ Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності.
- ❖ Здатність працювати зі спеціальним лабораторним обладнанням, середовищами, зразками, вимірювальною технікою та здатність до організації і проведення мікробіологічного та імунологічного аналізу в лабораторних умовах.
- ❖ Здатність до ділових комунікацій із фахівцями в галузі біології, вміння вести дискусію на професійну тематику та навички роботи в команді.

Очікувані результати навчання

Проходження педагогічної практики студентами освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 091 Біологія спрямовано на досягнення, закріплення і вдосконалення таких програмних результатів:

- ❖ Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень.
- ❖ Використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет-ресурси для пошуку необхідної інформації.
- ❖ Здійснювати злагоджену роботу на результат у колективі з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів.
- ❖ Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.

❖ Вміти формувати систему аналізу та інтерпретації нових результатів про структурну організацію, функціонування та формування угруповань мікроорганізмів, спираючись на поглиблені знання з дисциплін професійно-практичної підготовки.

❖ Вміти формувати систему знань для інтерпретації нових даних про структуру і функції імунної системи та її складових за різних фізіологічних станів, спираючись на поглиблені знання з дисциплін професійно-практичної підготовки.

2. Бази практики

Практика студентів Університету проводиться на базах практики, діяльність яких відповідає освітній програмі та може забезпечити всі необхідні умови для виконання студентом програми практики. При підготовці в Університеті фахівців за цільовими напрямками підприємств, організацій, установ бази практики зазначаються у відповідних договорах. У випадку, коли підготовка спеціалістів Університету здійснюється за замовленням фізичних та/або юридичних осіб, бази для проходження практики забезпечують відповідні замовники, або Університет, що визначається умовами відповідних договорів. Проходження практики студентів оформлюється відповідним наказом по підприємству, організації, установі - базі практики.

Базами для проходження педагогічної практики студентів-магістрантів за спеціальністю 091 Біологія є:

- Коледж «Освіта»;
- випускові кафедри факультету біомедичних технологій Університету «Україна» - кафедра мікробіології, сучасних біотехнологій та імунології й кафедра фармації;
- заклади середньої освіти I-III ступенів (за бажанням та можливістю студента).

Студенти-практиканти зобов'язані:

- своєчасно прибути на інструктивну нараду перед початком практики та отримати від керівника практики від навчально-виховного підрозділу (кафедри / циклової комісії) консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівки керівників;
- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- своєчасно прибути на захист звіту із практики.

3. Основні види і форми роботи

Зміст педагогічної практики охоплює базові питання з фундаментальних дисциплін біології, загальної та прикладної методики навчання, знання з педагогіки та психології юнацького віку, а саме: актуальні проблеми викладання біологічних дисциплін у закладах освіти різного рівня акредитації (коледж, школа, університет) у світлі вимог Нової української школи, Болонської системи освіти, реалізація виховних завдань для формування наукового світогляду, патріотичного виховання на прикладах видатних наукових постатей у даних галузях, сприяння гуманізації, естетизації, екологізації особистості.

Проходження педагогічної практики здобувачами освітнього рівня «магістр» передбачає такі види діяльності:

1. Навчальна робота:

– розробка та проведення навчальних, лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять із відповідних дисциплін навчального плану;

- проведення консультацій для школярів, студентів I курсу коледжу, студентів I-III курсів університету з конкретного навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами I-III курсів;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників із подальшим їх аналізом;
- проведення «цікавих» уроків, що вимагає додаткового пошуку інформації та її відповідного подання.

2. Науково-методична робота

- ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами і навчально-методичними комплексами дисциплін відповідних спеціальностей;
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення й оптимізації реального освітнього процесу;
- розробка план-конспектів уроків, лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять;
- складання завдань для проведення поточного, модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- впровадження інноваційних форм і методів навчання;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння;
- виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.

3. Організаційно-виховна робота

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи школи, коледжу, кафедри, факультету;
- складання психолого-педагогічної характеристики на учнівську чи студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату групи);

- участь у виховній роботі в учнівському чи студентському колективі, виконання доручень куратора (тьютора) академічної групи;
- проведення ознайомчих екскурсій з метою формування екологічного мислення у школярів та студентів;
- участь у профорієнтаційній роботі.

Конкретний зміст практики затверджується на засіданні кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій та імунології щорічно, залежно від контингенту студентів, їх бажань щодо місця проходження практики.

Індивідуальні завдання

Під час педагогічної практики студенти повинні:

1) ознайомитися з навчально-методичною та науковою роботою кафедри, на якій проводиться практика; з програмно-методичним забезпеченням тієї навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом; зі специфікою методики роботи педагогічного працівника.

2) вивчити навчальні плани чи програми тієї дисципліни, з якої будуть проводитися практичні заняття; ознайомитися із психологічними, віковими та індивідуальними особливостями контингенту групи, де будуть проводитися навчальні заняття, станом їхньої успішності; особливостями організації та проведення уроків чи навчальних занять.

3) сформувати навички й уміння майбутньої педагогічної діяльності шляхом відвідування занять вчителів школи та викладачів кафедри; розробки розгорнутих план-конспектів уроків, лекційних, семінарських, лабораторних та практичних занять відповідно до робочої навчальної програми; через проведення навчальних занять у різних закладах освіти; відвідування занять своїх колег та їх подальше конструктивне обговорення, складання аналізу та самоаналізу проведених занять.

4. Рекомендації щодо результативного проходження педагогічної практики

Під час проходження педагогічної практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності і закріпити навички професійної педагогічної підготовки, здобуті впродовж вивчення дисциплін та спецкурсів. Під час підготовки до уроків, лекцій, лабораторних та практично-семінарських занять студентам необхідно консультуватись із керівником практики та провідними викладачами курсу, вчителями відповідних предметів, які дадуть чіткі методичні рекомендації щодо їх організації та проведення, забезпечать необхідними методичними матеріалами, зокрема й методичними порадами та інструментами.

Рекомендації щодо дій магістранта-практиканта на базі практики

Упродовж навчання магістрант педагогічної практики:

- 1) отримує настанови на випусковій кафедрі;
- 2) закріплюється за академічною групою, на базі якої виконує педагогічну, науково-методичну та організаційно-виховну роботу з практики, знайомиться з документацією з педагогічної практики (завданням-звітом, індивідуальним завданням, графіком роботи), вивчає документацію школи чи кафедри – план роботи, програми, методичне забезпечення відповідних навчальних дисциплін, індивідуальний план роботи і складає на цій основі індивідуальний план практики, який подає на затвердження куратору чи керівнику практики;
- 3) з'ясовує наявність і відповідність засобів навчання змісту навчальної дисципліни та інших форм роботи зі школярами чи студентами (знайомство з обладнанням навчальних аудиторій, методичних кабінетів, музеїв, бібліотек тощо);
- 4) ознайомлюється з напрямками роботи науково-дослідних лабораторій кафедри, з роботою навчально-методичного кабінету;

5) відвідує всі навчальні заняття вчителя-куратора чи викладача-куратора з відповідної дисципліни та заняття; відвідує всі заняття у закріпленій академічній групі з метою вивчення контингенту.

Протягом подальшого часу проходження педагогічної практики (відповідно до графіку) магістрант:

1) активно виконує всі види педагогічних та організаційно-виховних робіт педагогічного працівника: відвідує заняття, здійснює самоаналіз та аналіз прослуханих занять;

2) виконує педагогічне навантаження у закріпленому навчальному контингенті;

3) проводить заняття практичного модуля за розкладом; здійснює роботу в межах самостійного модуля (проведення занять, розробка планів, складення конспектів занять, розробка тестових завдань для підсумкового контролю тощо), готує та проводить індивідуальні заняття;

4) добирає та виготовляє відповідну наочність, веде облік оцінок у журналі під наглядом провідного викладача дисципліни від кафедри чи вчителя-куратора в школі, виконує завдання щодо методичного вдосконалення навчальної дисципліни, бере участь у роботі засідань кафедри факультету;

5) проводить організаційну роботу в закріпленій академічній групі; складає психолого-педагогічну характеристику на колектив, виконує групове та індивідуальне завдання з фаху, веде документацію щодо практики (щоденник практики).

Завершальним етапом педагогічної практики є оформлення звітної документації щодо проходження практики, підготовка до заліку та захисту практики.

Для реалізації основної мети педагогічної практики магістранти повинні виконати вище зазначені завдання з таких дисциплін:

Для закладів середньої освіти (школа) – проведення навчальних занять з біології у 6-11 класах;

Для Коледжу «Освіта» – проведення навчальних занять відповідно до навчальної програми;

Для кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій та імунології Університету «Україна» – проведення навчальних занять відповідно до навчального плану: «Ботаніка», «Зоологія», «Цитологія та гістологія», «Біологія індивідуального розвитку», «Екологія та екологічна етика».

Перед кожним заняттям магістрант-практикант зобов'язаний подати розгорнутий конспект заняття для узгодження з куратором (вчителем чи викладачем), що є допуском до проведення відповідного заняття.

Під час педагогічної практики повинні бути оцінені такі види робіт:

1. проведення теоретичного заняття з визначеної дисципліни
2. проведення практичного, семінарського, лабораторного заняття
3. самоаналіз проведеного заняття та аналіз відвідуваних занять інших практикантів
4. складання завдань тестового поточного та підсумкового контролю з визначеного викладачем (вчителем) матеріалу
5. виконання завдань індивідуальної роботи: проведення заняття, розробка дидактичних матеріалів, створення контрольного блоку тощо
6. розробка навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни
7. складання психолого-педагогічної характеристики на учнівський чи студентський колектив, визначення проблем та пошук шляхів їх вирішення.

5. Захист та оцінювання результатів практики

Форма звітності студентів за практику – це подання в останній день практики керівнику від Університету документів щодо проходження практики.

7.3. Студенти денної форми навчання повинні подати:

- звіт про проходження практики;
- щоденник практики (Додаток А);
- звіт про проходження практики (Додаток Б);
- завірену характеристику з оцінкою (Додаток В);

7.4. Форма звітності студентів заочної форми навчання:

- довідка з місця роботи, якщо студент працює за фахом навчання;
- завірена характеристика з оцінкою.

7.5. Студенти Університету, які працюють за обраним фахом та навчаються за індивідуальним графіком, або отримали право вільного відвідування занять, звітуються за формою студентів заочної форми навчання.

7.6. Студенти заочної форми навчання, які не працюють за фахом навчання, звітуються за проходження практики як студенти денної форми навчання.

Захист пройденної педагогічної практики включає в себе всі заповнені відповідним чином та здані у визначений термін необхідні документи щодо проходження практики.

Після проходження педагогічної практики магістрант оформлює документацію на залік:

- звіт про проходження практики;
- щоденник практики;
- конспекти проведених залікових занять;
- розробка окремих розділів із навчально-методичного комплексу обраної дисципліни;
- самоаналіз проведених занять;
- аналіз відвідуваних занять;
- психолого-педагогічну характеристику на учнівський чи студентський колектив, де було здійснювалася практику.

Методи контролю проходження педагогічної практики

Поточний контроль здійснюється кураторами та керівниками практики протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. Студент повинен підготувати та провести залікове заняття.

При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до учнів, студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю.

Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику.

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, вміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;

2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;

3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;

4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Рейтингове оцінювання поточного контролю

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази є важливим показником процесу практичної підготовки.

Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається нижче наведеними показниками.

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
15-11	добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики
10-6	задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
5-0	незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту звіту практики.

На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються за такими показниками:

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
10-8	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст відбиває результати виконання основних завдань практики
7-5	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст не повністю відбиває результати виконання основних завдань практики
4-2	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно у відповідності з вимогами, а зміст приблизно відбиває результати виконання основних завдань практики
1-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не відбивають результатів проходження практики, або вони відсутні

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів.

Захист проведеної роботи передбачає обґрунтоване та аргументоване пояснення студентом-магістром таких ключових питань.

Питання до диференційованого заліку з педагогічної практики та оцінювання практичної діяльності

1. Оцініть оптимальність змісту проведених Вами занять (тип заняття, обсяг, складність, науковість тощо).
2. Чи вдалося реалізувати заплановані положення з обраного предмету чи дисципліни під час проходження педагогічної практики?
3. Чи вдалося на заліковому занятті звернути увагу на формування загальнологічних умінь аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки; спеціальних умінь і навичок ставити досліди, проводити спостереження, працювати з роздатковим матеріалом, загальнонаукових умінь працювати з текстом і позатекстовими компонентами підручника?
4. Оцінити власне бачення проведених занять.
5. Чи була досягнута основна мета проведеного заняття?
6. Обґрунтування обраної структури і методичних прийомів ведення занять. Які виникали проблеми та якими були шляхи їх вирішення?
7. Чи використовувалися основні положення поетапного формування понять при поясненні завдань занять?
8. Чи була можливість реалізувати міжпредметні зв'язки на заняттях? Як саме вони були реалізовані?
9. На якому рівні було організовано закріплення й узагальнення вивченого матеріалу заняття?
10. Чи відповідав обсяг і характер домашнього завдання віковим особливостям студентів?
11. Чи було, на Вашу думку, домашнє завдання проведеного заняття спрямованим на закріплення основних питань теми, що вивчалася?
12. Чи забезпечить виконання домашнього завдання проведеного заняття більш якісне вивчення матеріалу наступного уроку?
13. Які методи і методичні прийоми були застосовані на кожному етапі проведеного заняття? Чи сприяли дібрані методи вирішенню завдань кожного етапу заняття?
14. Аналіз діяльності учнів чи студентів на занятті.
15. Які форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів на проведеному занятті (індивідуальні, групові,

колективні) були використані і чому? Скільки студентів (учнів) одержали оцінки за урок?

16. Використання основного навчального обладнання. Чи вдалося вам ефективно використати обладнання, яке є в кабінеті, під час проведення заняття? Як ви його використовували?

17. Які форми організації навчання були проведені під час проходження педагогічної практики? Які заняття були найефективнішими і завдяки чому?

18. Які сучасні навчально-педагогічні технології було використано під час проведення заняття?

19. Які засоби навчання були виготовлені під час проходження педагогічної практики?

20. Яка позааудиторна робота була проведена під час проходження педагогічної практики, її аналіз?

Критерії оцінювання набутих знань і вмінь, захисту звіту практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-10	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для практики
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студентам, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком.

Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету.

ДОДАТКИ

Додаток А

Вимоги до щоденника про проходження практики

Щоденник – документ проходження практики, в якому студент щодня, коротко (схематично) повинен записувати все, що він зробив за день для виконання календарного графіка проходження практики.

Один раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник на підпис керівнику практики від бази практики, який перевіряє щоденник, дає усні та письмові зауваження, додаткові завдання.

Без заповненого та підписаного щоденника практика не зараховується.

Форма щоденника практики наведена нижче.

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ	
_____	
(назва практики)	
студента _____	_____
(прізвище, ім'я, по батькові)	
Навчально-виховний підрозділ _____	_____
Кафедра / циклова комісія _____	_____
Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень _____	_____
Спеціальність _____	_____
(шифр, назва)	
_____ курс, група _____	_____
Вид практики	
_____	
Термін проходження практики:	
початок _____	20__ р.
кінець _____	20__ р.
База практики _____	
_____	
Київ – 20	

Календарний графік проходження практики

N з/П	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8

Керівник практики:

від університету

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

від підприємства,

організації, установи

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

_____
(найменування підприємства, організації, установи)

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Печатка

„_____” _____ 20__ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

**Висновок керівника практики від університету
про проходження практики**

Дата складання заліку „_____” _____ 20____ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від університету

Вимоги до «Звіту про проходження практики»

Форма написання «Звіту про проходження практики»:

Вступ:

- відомості про студента-практиканта (П.І.П., навчально-виховний підрозділ, курс, група, форма навчання);
- база практики (повна назва бази практики – адреса, П.І.П. керівників підприємства, організації; П.І.П. керівника практики від бази практики; форма власності, основний вид діяльності, матеріальна база практики);
- мета практики;
- цілі практики;
- основні розділи програми практики.

Основна частина:

- щоденні відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики (вказати П.І.П., адресу, інші дані людини (людей), з якою (якими) проводилась робота, опис даної роботи, конспект бесіди, тренінгу, тощо). Розділи можна супроводжувати схемами, графіками, таблицями, фотографіями, ксерокопіями документів (по можливості);
- виконання індивідуального завдання (дати всі відомості про індивідуальне завдання та його виконання).

Висновки:

- вказати, чи виконана програма практики (якщо не виконана, вказати причини);
- вказати, чи практика була корисною для вдосконалення професійних умінь та навичок (критерії, перспектива, конкретизувати та підкреслити фактами свою відповідь);
- вказати, чи досягнута мета експерименту (якщо проводився експеримент);
- вказати можливість працевлаштування після проходження практики;
- особисті пропозиції студента щодо організації та проведення практики.

Список використаної літератури:

- список використаної літератури оформлюється згідно з бібліографічними вимогами відповідно до діючого Держстандарту.

Додатки до звіту:

- подаються всі додаткові матеріали, які допомагали студенту в проходженні практики;

- ксерокопії установчих матеріалів бази практики (з дозволу керівників практики від бази практики);

- графіки, малюнки тощо;

- анкети тестування;

- фотографії.

Текст звіту пишеться (або друкується) українською мовою, без скорочень, розбірливим почерком.

Звіт підписується керівником практики від бази практики та керівником практики від Університету.

Титульна сторінка звіту оформлюється так:

Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

_____ (назва практики)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Навчально-виховний підрозділ _____

Кафедра / циклова комісія _____

Освітній ступінь /
освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Спеціальність _____

(шифр, назва)

_____ курс, група _____

Вид практики

Термін проходження практики:

початок _____ 20__ р.

кінець _____ 20__ р.

База практики _____

Керівник практики від
університету

_____ (посада, прізвище, ініціали)

ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Студент _____

Спеціальність _____

Освітній рівень _____

Курс _____ група _____ форма навчання

Проходив _____ (вид практики) _____ практику в

з _____ по _____ 20__ року

Види робіт, в яких брав участь практикант, зауваження щодо виконання програми практики та організаторських здібностей, готовність до самостійної роботи за фахом

Виконання громадських доручень, контакт із колективом

Проходження практики студентом оцінено на _____

М.П.

Підпис керівника практики
від підприємства,
установи, організації

_____

«_____» _____ 20__ р.